

Kapitel 5 Arbejdstiden

---

§ 15 Den normale arbejdstid

Stk. 1 Den ugentlige arbejdstid

Den ugentlige arbejdstid for fuldtidsansatte er 37 timer. Der kan med den enkelte medarbejder aftales en anden ugentlig arbejdstid, dog maksimalt 45 timer pr. uge.

For medarbejdere med en aftalt ugentlig arbejdstid på mindre end 37 timer, og hvor der ikke er aftalt variabel arbejdstid, skal der udarbejdes et nyt ansættelsesbevis med den faktiske arbejdstid, såfremt arbejdstiden i en periode på 3 måneder har oversteget den aftalte arbejdstid.

Den ugentlige arbejdstid kan være variabel, så den opgøres som et gennemsnit over en referenceperiode, jf. stk. 2 og 3.

Stk. 2 Referenceperiode

Referenceperioden skal være kendt og kan maksimalt udgøre 52 uger.

Frihed og fravær i referenceperioden indregnes med det timetal, arbejdsforpligtelsen udgør den enkelte dag i henhold til den aftalte arbejdstid, jf. § 15, stk. 8.

Det er alene den planlagte arbejdstid, der indregnes i referenceperioden. Frivilligt merarbejde og pålagt overarbejde indregnes således ikke i referenceperioden.

Ved brug af referenceperiode udbetales der fast gennemsnitsløn, svarende til den i § 15, stk. 1 aftalte arbejdstid.

Stk. 3 Overskydende timer i referenceperioden

Overskrides periodens samlede arbejdstid, er medarbejderen berettiget til at kræve de overskydende timer udbetalt eller overført til den efterfølgende referenceperiode. Såfremt timerne afvikles med betaling, aflønnes der med et tillæg på 50 %.

For funktionærer beregnes tillægget af den personlige løn, og for ikke-funktionærer beregnes tillægget af mindstelønnen.

Ved afvikling med afspadsering ydes dette tillæg ikke.

Ved opsigelse skal afvikling af eventuelle overskydende timer aftales.

Ved opsigelse fra medarbejder kan værdien af en negativ timesaldo modregnes i den sidste lønudbetaling. Ved en positiv timesaldo ydes der ikke tillæg ved udbetaling af overskydende timer.

Stk. 4 Fra fuldtid til deltid

Arbejdsgiveren skal, hvor det er muligt, efterkomme medarbejderens ønske om nedsættelse af arbejdstiden. Ændring af arbejdstiden fra fuldtid til deltid må ikke medføre ændringer i hidtidige løn- og ansættelsesforhold ud over den forholdsmæssige reduktion af løndele mv., der følger af det reducerede timetal.

Stk. 5 Den normale daglige arbejdstid

Planlægges den daglige arbejdstid til at udgøre mere end 10 timer, betales tillæg for de over-skydende timer, se fagoverenskomsten.

Stk. 6 Arbejdstidens placering

Arbejdstidens normale placering, se fagoverenskomsten.

Stk. 7 Arbejde på særlige tidspunkter

Såfremt arbejdet udføres på særlige tidspunkter, betales tillæg, se fagoverenskomsten.

Stk. 8 Varsling af arbejdstidens placering

Arbejdstidens placering skal være kendt 4 uger frem. Ændringer i arbejdstidens placering kan ske med et varsel på 7 dage. Hvis arbejdsgiver pålægger medarbejderen at udføre arbejde på ændrede tidspunkter med kortere varsel end 7 dage, betales der for de ændre de timer som ved overarbejde. Ændring af arbejdstidens placering kan aftales således, at ændringen kan træde i kraft med kortere varsel, uden at dette medfører betaling som ved overarbejde.

I tilfælde, hvor medarbejderens arbejdstid ikke er kendt 4 uger frem, skal medarbejderen påtale dette overfor arbejdsgiveren. Arbejdsgiver er herefter pligtig til senest 7 dage efter påtalen at udlevere oplysninger til medarbejderen om arbejdstidens placering, så denne er kendt 4 uger frem. Efterkommer arbejdsgiveren ikke et pålæg fra medarbejderen inden for den angivne frist, kan der rejses krav om en godtgørelse på op til kr. 10.000. Systematiske overtrædelser af bestemmelsen anses for overenskomstbrud.

Der gælder særlige regler vedrørende varsling i fagoverenskomsterne Hotel og restauration samt Service. Bestemmelsen gælder ikke provisionslønnen taxikørsel under fagoverenskomsten Transport samt fagoverenskomsten Landbrug.

Stk. 9 Flekstid

Der kan indføres flekstid på den enkelte virksomhed. Flekstid betyder, at medarbejderen indenfor nærmere fastlagte rammer selv kan råde over arbejdstidens placering.

Hvor denne ordning anvendes, udbetales acontoløn svarende til den aftalte ugentlige arbejdstid.

Ved fratrædelse kan værdien af en negativ flekssaldo modregnes i den sidste lønudbetaling.

Stk. 10 Pauser

Pausers placering og varighed aftales på den enkelte virksomhed. Pauser på en normal arbejdsdag kan sammenlagt forlanges på op til én time. Pauser regnes ikke med i arbejdstiden, medmindre andet aftales.

Tidsintervallet mellem pauser må ikke overstige 4 timer, medmindre andet aftales.

Arbejdet bør tilrettelægges, så der ikke forekommer fast rutinearbejde. Såfremt dette ikke er muligt, gives der for hver times effektivt arbejde mulighed for at holde en pause af 5 minutters varighed. Pausen betales af arbejdsgiver og skal i disse situationer afholdes efter hver times effektivt arbejde.

I fagoverenskomsten Transport gælder særlige bestemmelser.

Stk. 11 Nytårsaftensdag og 1. maj

Den 31. december og den 1. maj er normale arbejdsdage. Såfremt forholdene på virksomheden gør det muligt, skal der afholdes ferie den 31. december.

Stk. 12 Møder

Når arbejdsgiveren indkalder til et møde, hvortil der er mødepligt, er det at betragte som arbejdstid, medmindre andet er aftalt.

§ 16 Overarbejde

Stk. 1 Definition

Overarbejde er arbejde, der pålægges udført ud over den planlagte daglige arbejdstid, jf. § 15, stk. 8. Det kan ikke i ansættelsesbeviset gyldigt aftales, at arbejde ud over den planlagte daglige arbejdstid er frivilligt merarbejde. Hvis medarbejderen har været fraværende fra arbejdspladsen af andre grunde end sygdom eller ærinde i arbejdsgivers interesse, betales ikke overarbejdstillæg, før den aftalte timenorm for den pågældende dag er opnået.

Stk. 2 Betingelser for overarbejde

Overarbejde bør så vidt muligt undgås. Hvis det er praktisk gennemførligt, bør der i stedet ansættes ekstra arbejdskraft. Det påhviler arbejdsgiveren at etablere klare retningslinjer for overarbejde og dokumentation herfor.

Stk. 3 Varsling

Varsling af overarbejde skal ske tidligst muligt og senest 24 timer før arbejdets udførelse. Hvor rettidigt varsel ikke er givet, og overarbejdet skønnes at ville vare over én time, ydes 1/4 times betalt frihed.

Stk. 4 Betaling for overarbejde

Se fagoverenskomsten.

Stk. 5 Overarbejde på særlige tidspunkter

Udføres overarbejde på særlige tidspunkter, jf. fagoverenskomsterne, betales foruden overtidstillæg også tillæg for arbejde på særlige tidspunkter.

Stk. 6 Overarbejde for deltidsansatte

Overarbejde for deltidsansatte er arbejde, der pålægges udført ud over det aftalte antal daglige timer.

For medarbejdere med frigørelsesattest iht. A-kasselovgivningen, betales der først overtids-tillæg, når det ugentlige timetal overskrider 37 timer.

Stk. 7 Afspadsering

Afspadsering bør fremmes mest muligt. Overarbejde kan afspadseres time for time, og tillægget udbetales. Afspadsering af overarbejde skal varsles med 72 timer. Medmindre andet er aftalt, må timerne højst henstå i 3 måneder.

§ 17 Skifteholdsarbejde

Stk. 1 Definition

Skifteholdsarbejde er arbejde, hvor mindst to hold afløser hinanden inden for døgnets 24 timer, og hvor det enkelte hold på skift arbejder henholdsvis dag, aften og nat. De enkelte hold skal arbejde mindst 5 timer pr. skift.

Stk. 2 Arbejdstiden

Ved arbejde på 1. skift (daghold) er den normale arbejdstid for den enkelte medarbejder 37 timer pr. uge. Ved arbejde på 2. og 3. skift (aften- og nat) er den normale ugentlige arbejdstid på 35 timer.

Arbejdstiden kan, hvis skifteholdsarbejdet strækker sig over mindst 6 uger, tilrettelægges over en lokalt aftalt turnusperiode. Den enkelte medarbejders normale arbejdstid skal ved arbejde i tre skift i gennemsnit udgøre 107 timer i løbende 3-ugers perioder. Ved arbejde i to skift skal den enkelte medarbejders normale arbejdstid i gennemsnit udgøre 72 timer i løbende 2-ugers perioder. Den ugentlige arbejdstid kan være længere eller kortere end anført i 1. afsnit. Eventuelt overskydende timer i en 2- eller 3-ugers periode opsamles til hele fridage, som fastlægges i turnusperiodens arbejdsplan.

Arbejdstidens placering aftales på den enkelte virksomhed.

Stk. 3 Varsling

Holddrift skal varsles så tidligt som muligt, dog senest 35 dage før skifteholdsarbejdet iværksættes. Varslet kan dog forkortes til 5 døgn, hvis det ved ansættelsen er aftalt, at skifteholdsarbejde kan forekomme. Hvis arbejdet ønskes udført inden varslets udløb, betales skifteholdstillæg samt sædvanlig overtidsbetaling for den tid, der falder uden for den normale dagarbejdstid.

Stk. 4 Helbreds kontrol

Medarbejdere skal tilbydes gratis helbreds kontrol, inden de begynder beskæftigelse med natarbejde og derefter inden for regelmæssige tidsrum på mindre end 3 år.

Stk. 5 Natarbejdere

Natarbejdere, der lider af helbredsproblemer, som påviseligt skyldes, at de udfører natarbejde, overføres, når det er muligt, til dagarbejde, som passer til dem.

Stk. 6 Tillæg for skifteholdsarbejde

Se fagoverenskomsten.

§ 18 Rådighedstjeneste

Stk. 1 Definition af rådighedstjeneste

Rådighedstjeneste foregår fra hjemmet, medmindre andet er aftalt således, at der er pligt til at møde omgående ved tilkald.

Stk. 2 Betaling for rådighedstjeneste

Se fagoverenskomsten.

Stk. 3 Lokal forhandling

Såfremt der indgås lokalaftale vedrørende rådighedstjeneste, skal der tages hensyn til medarbejderens belastning i forbindelse hermed, herunder stillingens indhold, hyppigheden af tilkald samt den generelle gene ved at stå til rådighed uden for normal arbejdstid.

§ 19 Hjemmearbejde

Virksomheder, der beskæftiger hjemmearbejdere, er forpligtede til at give disse medarbejdere løn- og ansættelsesvilkår, som svarer til de i øvrigt gældende forhold på virksomheden.

§ 20 Akkordbestemmelser

Stk. 1 Anvendelse af akkord

Akkord kan gennemføres, hvor arbejdets art og mængde gør det muligt.

Stk. 2 Fastsættelse af akkord

Akkord kan fastsættes ved forhandling mellem arbejdsgiver og medarbejdere eller kan tilbydes ud fra tidsstuderede akkorder og priskuranter. Uanset hvordan akkorden fastsættes, skal den fulde løn være garanteret. Ungarbejdere og elever skal have mulighed for at deltage i akkord. Afregning sker med sædvanlig akkordbetaling.

Stk. 3 Nye materialer

Ved indførelse af nye materialer, der giver anledning til nye tider og ved ændring af fastsatte tider, skal der være indtjeningsmuligheder, der står i forhold til den hidtidige fortjeneste. En aftalt akkord gælder normalt i hele overenskomstperioden.

Stk. 4 Ventetid i akkord

Såfremt der opstår ventetid i akkord uden medarbejderens egen skyld, f.eks. venten på bestilte materialer, maskinstandsning, dårlige materialer og lignende, betales gennemsnittet af akkordfortjenesten for det foregående kvartal. Det forudsættes, at medarbejderen har givet meddelelse til arbejdsgiveren eller dennes repræsentant om ventetiden.

Stk. 5 Afbrydelse af og overgang mellem akkorder

Tiden under afbrydelse af en akkord og tiden mellem to akkorder aflønnes med gennemsnittet af akkordlønnen for det foregående kvartal.

Stk. 6 Uenighed ved akkord

Hvis der opstår uenighed vedrørende bestående eller nye akkorder, aflønnes med gennemsnittet af akkorden for det foregående kvartal i resten af den indeværende lønperiode og næste lønperiode, dog maksimalt 28 dage. Herefter aflønnes med fuld løn.

Stk. 7 Særlige regler, regnskab og forskud

Lønafregning ved akkordarbejde udbetales ved virksomhedens normale lønudbetalingstidspunkt. Der udbetales fuld løn. Endelig afregning og udbetaling af akkorden foretages månedsvis og senest ved første lønkørsel efter akkordens afslutning.

Stk. 8 Overgang til tidligere akkord

Når et arbejde overdrages i akkord, som medarbejderen ikke de sidste 12 måneder har været beskæftiget ved i sammenlagt 2 uger, og denne ikke kan tjene gennemsnitsakkordlønnen, udbetales gennemsnitsakkordlønnen de første 2 uger.

Stk. 9 Forekomst af dårlige materialer

Ved forekomst af dårlige materialer eller tidligere fejlforarbejdning skal der straks gives arbejdsgiveren besked. Ved forarbejdning af de påtalte materialer betales fuld løn. Det forudsættes, at påtalen er berettiget.

Stk. 10 Akkordafsavn

På virksomheder, hvor arbejdet udføres på akkord, betales der til medarbejdere, der trækkes ud af akkord og sættes på timeløn, et tillæg på kr. 9,00.

Stk. 11 Betaling under produktionsstop

Hvor der anvendes akkord eller andet produktivitetsfremmende lønsystem, skal medarbejderen, såfremt der opstår produktionsstop, betales fuld løn, medmindre dette stop skyldes medarbejderen.

Stk. 12 Lokalaftale

Bestemmelserne i denne paragraf kan fraviges ved lokalaftale.